

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/134/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7812206863
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Šalata
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7812206863.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobkyne H. Q., I. T., I. XXXX/X, proti žalovanému D. P., I. XXX, o zaplatenie 2 323,58 € istiny s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku 10C/548/2012-42 z 11.1.2013 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) rozsudkom zaviazal žalovaného uhradiť žalobkyňi 1 161,79 € istiny s 9 % úrokom z omeškania od 1.7.2012 do zaplatenia, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a nepriznal žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov tohto konania.

V odôvodnení rozsudku, o. i. reprodukoval, čoho sa žalobkyňa podanou žalobou domáhala a na akom skutkovom a právnom základe, čo uviedol žalovaný v odpore proti vydaným platobným rozkazom, čo uviedla žalobkyňa vo vyjadrení k odporu a vymenoval dôkazné prostriedky, ktorými vykonal dokazovanie a čo zistil. Ďalej reprodukoval, čo uviedli vo svojej výpovedi účastníci konania (poznámenal, že pri konfrontácii žalobkyne so žalovaným tento sa od začiatku mal problém pozerat' jej do očí) a svedkovia D. P., dcéra žalobkyne, R.. F. D. D. D. P. T.. Uviedol, čo vyplýva z oznámenia o zostatku poisťnej zmluvy (ďalej len zmluva) č.03900022184 zo 6.8.2007, zo žiadanky o čiastočný odkup zmluvy vo výške 50 000 Sk z 23.4.2007 a z Osvedčenia o evidencii vozidla EČV I.-XXXAY a, že vykonaným dokazovaním zistil, že medzi účastníkmi došlo k uzatvoreniu ústnej zmluvy o pôžičke a, že táto skutočnosť vyplýva z výpovedí tak žalobkyne, svedkyne P., nepriamo z výpovede svedkyne R.. D., ako aj z listinného dôkazu o odkupe finančných prostriedkov zo zmluvy a zo žiadanky o odkup časti zmluvy. Mal za preukázané, že v rozhodnom období žalobkyňa získala finančné prostriedky odkupom zo svojej zmluvy, ktoré požičala žalovanému, ako aj svojej dcére (vtedajšej jeho manželke), jednak na kúpu motorového vozidla (ďalej len vozidlo), ktoré bolo v rozhodnom čase zaevidované na jeho meno, ako aj na prístroj preňho, ktorého existenciu však v konaní nebolo možné preukázať. Z výpovede svedkyne P. mu vyplynulo, že žalobkyňa im požičiavala peniaze stále, keď im bolo treba tak, že im požičiavala obom ako manželom, preto považoval pôžičku za poskytnutú obom manželom, ktorá v tom čase tvorila súčasť bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len BSM). Citujúc znenie § 120 ods.1 O. s. p. konštatoval, že účastníci konania majú procesnú dôkaznú povinnosť, t.j. povinnosť uviesť dôkaz na preukázanie tvrdných skutočností, že procesný dôsledok spojený s dôkaznou povinnosťou môže mať za následok neunesenie dôkazného bremena, že v prejednávanej veci bolo povinnosťou žalobkyne preukázať, že došlo k zmluve o pôžičke peňazí pre žalovaného a jeho povinnosťou bolo preukázať splnenie dlhu, resp. preukázať iný spôsob zániku dlhu. Z vykonaného dokazovania - ako je uvedené - mal za preukázané, že žalobkyňa poskytla žalovanému, ako aj jeho bývalej manželke pôžičku na kúpu prístroja a pôžičku na kúpu auta a žalovaný v konaní nepreukázal, že by pôžičku vrátil. Ďalej, citujúc znenie § 657 O. z., uzavrel, že žalobkyňa si uplatnila celú požičanú sumu od žalovaného napriek tomu, že pôžičku poskytla jemu a svojej dcére v čase, keď bola jeho manželkou, že tým vznikol ich spoločný

záväzok na vrátenie požičanej sumy a keďže od poskytnutia pôžičky do jej vymáhania došlo k zániku manželstva žalovaného a dcéry žalobkyne, došlo aj k zániku ich BSM, že aj keď podľa § 145 ods.2 O. z. vznikla spoločná povinnosť obidvom manželom na vrátenie pôžičky, dospel k záveru, že bude v súlade s dobrými mravmi, podľa § 3 O. z., zaviazat' žalovaného len na polovicu požičanej sumy s tým, že druhú časť je žalobkyňa oprávnená vymáhať od druhej účastníčky zmluvy D.. P.. Napokon uviedol, že žalovaný vzniesol námietku premlčania uplatnenej pohľadávky žalobkyne a - citujúc znenie § 563 O. z. - urobil záver, že z dokazovania vyplynulo, že zmluva o pôžičke nemá stanovený termín vrátenia finančných prostriedkov a z toho vyplýva, že ani nezačala plynúť premlčacia lehota dňom požičania dlžnej sumy, že premlčacia lehota začala plynúť najskôr od 1.7.2012, nakoľko žalobkyňa vyzvala žalovaného listom z 18.6.2012 na vrátenie požičaných súm, okrem iných, použitých na kúpu strojného zariadenia a na kúpu automobilu, termín vrátenia bol určený do 30.6.2012 a keďže žaloba vo veci bola podaná 18.7.2012, nedošlo k premlčaniu nároku žalobkyne, nakoľko neuplynula premlčacia doba ustanovená v § 101 O. z. Vychádzajúc z § 517 ods.1,2 O. z. a § 3 nar.vl.č.87/95 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení k prvému dňu omeškania, zaviazal žalovaného k zaplateniu úrokov z omeškania, ktoré patria žalovanej od 1.7.2012, t.j. odo dňa uplynutia poskytnutej lehoty na plnenie, ktorú mu stanovila v predsporovej výzve. Výrok o trovách konania oprel o § 142 ods.2 O. s. p. s tým, že obaja účastníci mali v konaní rovnaký úspech aj neúspech a preto nepriznal žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov tohto konania.

Proti rozsudku, čo do jeho zamietavého výroku a výroku o trovách konania, podala včas odvolanie žalobkyňa. Uviedla, že s týmito výrokmi nie je spokojná, rozhodla sa proti nim podať toto odvolanie, že na jednej strane si myslí, že správne súd rozhodol, ak žalobám vyhovel (aspoň čiastočne), avšak nesprávne vec právne posúdil, pokiaľ tieto v uvedenej časti zamietol a účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal. Považovala za potrebné uviesť, že súd už vtedy pochybil, keď za dlžníkov považoval nielen žalovaného, ale aj jeho bývalú manželku, čiže jej dcéru, že ona totiž pôžičku poskytla len žalovanému, on si pýtal peniaze a tieto len jemu odovzdala a nič na tom nemení fakt, že pasívne bola pritom aj jeho vtedajšia manželka, že tomu, že sa tak naozaj stalo, jasne nasvedčuje účel, na ktorý sa pôžička poskytla (na kúpu strojného zariadenia slúžiaceho na opravu vozidiel, resp. na kúpu vozidla), že jej dcéra nevie ani riadiť vozidlá, nie je ani držiteľkou vodičského oprávnenia, nieto aby ešte vozidlá opravovala!, avšak aj pre prípad iného právneho názoru považovala za potrebné zvýrazniť, že by sa (teoreticky) jednalo o solidárny záväzok žalovaného a jeho manželky (§ 145/2 O. z. - citovala jeho znenie). Považovala za nesporné, čo, o. i., vyplýva z § 511/1 O. z. a tvrdila, že z uvedeného potom plynie jednoznačný záver o tom, že aj v tomto hypotetickom prípade, čiže ak by sa jednalo o teoreticky spoločný záväzok žalovaného a jeho vtedajšej manželky, nič by to nemenilo na podstate veci, pretože by bola beztak oprávnená požadovať splnenie hoci aj celého dlhu, čo i len voči žalovanému. Podotkla, že súd sa síce snažil prekonať túto zákonnú prekážku brániacu jeho rozhodnutiu tak, ako napokon o veci rozhodol aplikáciou § 3 O. z., tvrdiac, že bude v súlade s dobrými mravmi rozhodnúť tak, že žalovaného zaviazá len k povinnosti zaplatiť 1 z uplatnených nárokov (teda podľa jeho právneho názoru by bolo v rozpore s dobrými mravmi zaviazat' žalovaného k tomu, aby jej zaplatil celý dlh on), avšak jednak svoje rozhodnutie v tomto smere nijako neodôvodnil, navyiac považuje za evidentne nesprávny právny názor, ak výkon práva súd považuje za v rozpore s dobrými mravmi. Poznomenala, že ešte raz by rada podčiarkla, že nič iné neurobila, než to, čo jej zák. dovoľuje a umožňuje, a to aj pre prípad, že by sa malo jednať o spoločný záväzok (i keď je presvedčená o tom, že v tomto prípade ide len o záväzok samotného žalovaného). Poukázala na to, že z napadnutého rozsudku nevyplýva, prečo súd považuje výkon práva za rozporné v dobrými mravmi a prečo uprednostňuje aplikáciu § 3 O. z. pred § 145/2 O. z. s poukazom na § 511/1 O. z. Okrem toho z opatrnosti namietala, že hoci § 3 O. z. má 2 odseky, súd neuvádza, že vo svojom rozhodnutí ktorý z nich aplikuje, čím - podľa jej názoru - porušuje aj svoju povinnosť danú mu § 157/2 O. s. p. (jeho znenie citovala) Nazdávala sa, že tým, že súd neuviedol žiaden dôvod, prečo považoval za v súlade s dobrými mravmi zaviazat' žalovaného len na úhradu 1 žalovaných súm, jeho rozhodnutie je prinajmenšom nepresvedčivé, i keď zastávala názor, že tento nedostatok má za následok dokonca až nepreskúmateľnosť napadnutých výrokov cit. rozhodnutia. Na základe týchto skutočností mala za to, že rozhodnutie súdu v napadnutých výrokoch vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím sa rozumie chybná aplikácia práva na zistený skutkový stav (uviedla, kedy k nej dochádza), čo predstavuje odvolací dôvod podľa § 205/2f O. s. p., a preto navrhla, postupom podľa § 220 O. s. p. zmeniť rozsudok v napadnutých výrokoch tak, že sa obom žalobám vyhovie v celom rozsahu v zmysle ich petitu a prizná sa jej právo na náhradu všetkých trov tohto konania, vrátane trov odvolacieho konania, ktoré podrobne vyčíslila a žalovanému sa uloží povinnosť zaplatiť jej ich v prospech účtu jej zást., do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Pre prípad, že by súd bol iného právneho názoru, alternatívne navrhla, podľa § 221/1f,2) O. s. p. napadnuté výroky cit. rozsudku zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie

konanie s tým, že sa jej ako účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred ním tým, že napadnuté rozhodnutie v cit. výrokoch nie je preskúmateľné pre nedostatok dôvodov (uviedla, kedy je rozhodnutie nepreskúmateľné a medzi aké vady konania patrí nepreskúmateľnosť).

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že proti tomuto rozsudku nepodal odvolanie, pretože už sa nechcel ďalej súdiť, že nechcel, aby sa ďalej narušovali už aj tak dosť vážne narušené vzťahy, že predmetom konania je zaplatenie finančných súm z titulu poskytnutých pôžičiek tvrdených žalobkyňou, že popiera uzavretie ústnych zmlúv o pôžičke s ňou, že z jeho strany takáto vôľa ani úmysel požičať si peniaze od nej nebol a, že jemu peniaze nepožičala. Vytýkal súdu, že rozhodol vo veci a zaviazal ho k peňažnému plneniu iba na základe tvrdenia žalobkyne, jej dcéry - jeho rozvedenej manželky, ktorá t. č. žije s matkou v spoločnej domácnosti a svedkyne, ktorá pri uzavretí žalobkyňou tvrdených ústnych zmlúv o pôžičke nebola prítomná, teda o veci nemá vedomosť na základe toho čo videla a počula, ale iba z rozprávania žalobkyne, že jeho bývalá manželka je voči nemu zaujatá, je na strane svojej matky, jej výpoveď je účelová a to, že žalobkyňa mala peniaze z poistenia nepreukazuje to, že mu aj požičala ňou uvádzané sumy, že došlo medzi nimi k uzavretiu zmluvy o pôžičke. Trval naďalej na vznesenej námietke premlčania celého žalobkyňou uplatneného nároku a - citujúc znenie § 563 O. z. - tvrdil, že súd dospel k nesprávnemu záveru, keď vychádzal z toho, že premlčacia lehota začala plynúť od doručenia výzvy na plnenie, že v danom prípade premlčacia lehota začala plynúť nasledujúci deň potom ako žalobkyňou tvrdený dlh vznikol, že podľa jej tvrdenia (z obidvoch ňou tvrdených pôžičiek, ktoré sú predmetom konania) obidva dlhy vznikli v r.2007 bez bližšieho určenia dátumu, preto 3 ročná premlčacia lehota uplynula najneskôr koncom r.2010, teda rozhodne pred podaním žaloby na súd a výzvy na plnenie dlhu. Z týchto dôvodov navrhol rozsudok zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Žalobkyňa k predmetnému vyjadreniu považovala za nutné zaujať toto stanovisko: Mala za to, že ňou podané odvolanie v celom rozsahu a zároveň je presvedčená o tom, že vyjadrenie žalovaného tým pádom nemôže obstáť. Myslí si, že spochybňovanie hodnovernosti výpovede vo veci vypočutých svedkov nie je dôvodné, že je síce pravda, že vo veci vypovedala ako svedkyňa jej dcéra, ktorá je ex - manželkou žalovaného, to však mechanicky nie je možno považovať za okolnosť, ktorá by sama o sebe vylučovala hodnovernosť jej výpovede, okrem toho, že svedkyňa nemala dôvod nadržovať jej, práve naopak, v jej záujme by bola snaha o jej neúspech vo veci samej, táto vypovedala po zákonom poučení o trestných následkoch krivej výpovede, pričom jej výpoveď bola objektivizovaná aj ďalšími dôkaznými prostriedkami a, že to, že druhá svedkyňa nebola prítomná pri dohode účastníkov konania - uzavretí zmluvy o pôžičke vo verbálnej forme, ešte neznamená, že jej výpoveď nemá žiadnu dôkaznú silu. Myslí si, že túto výpoveď je potrebné považovať za nepriamy dôkaz, ktorý nepochybne „spolupotvrďuje“ dôvodnosť ňou podanej žaloby. Aj keď je pravda, že skutočnosť, že mala peniaze z poistenia sama o sebe nepotvrďuje poskytnutie pôžičky žalovanému, avšak aj v tomto prípade ide o nepriamy dôkaz, ktorý rovnako „spolupotvrďuje“ dôvodnosť žaloby. K vznesenej námietke premlčania sa už skôr vyjadrila, takže na tomto vyjadrení trvá s tým, že túto námietku z dôvodov skôr označených i naďalej považuje za nedôvodnú, pretože premlčacia doba začala plynúť nie 1. dňom po poskytnutí pôžičky, ako to prezentuje žalovaný, ale 1. dňom potom, čo na vrátenie bol vyzvaný; predsa tým, že mu poskytla pôžičku, pričom sa dohodli na tom, že jej poskytnuté peniaze vráti, ak bude mať, pôžička sa nestala splatnou, ale až výzvou v tomto smere. Aj z týchto podstatných dôvodov navrhla ňou podanému odvolaniu vyhovieť a rozhodnúť o ňom v zmysle jeho petitu s tým, že si pre prípad úspechu vo veci nárokuje na odmenu aj za tento úkon právnej služby vo výške 85,76 € + 7,81 € na tzv. „režijnom paušáli“ + 20 % na DPH.

Rozsudok vo výroku, ktorým bol žalovaný zaviazaný uhradiť žalobkyňi 1 161,79 € istiny s 9 % úrokom z omeškania od 1.7.2012 do zaplatenia, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, nebol odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods.1,3 O. s. p.), preto nebol v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní preskúmaný.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods.2 O. s. p. - v ostatných prípadoch, t.j. neuvedených v § 214 ods.1, možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods.1,3 O. s. p. a zistil, že, pokiaľ ide o napadnutú časť rozsudku, nie sú podmienky na potvrdenie rozsudku (§ 219), ani na jeho zmenu (§ 220), lebo v konaní došlo k vade uvedenej v § 221 ods.1 písm. f) O. s. p., keďže sa účastníkom konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, preto rozsudok podľa § 221 ods.1 písm. f),ods.2 O. s. p. zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesný postup alebo aj rozhodnutie súdu, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť konkrétne procesné práva priznané mu O. s. p.

Podľa § 157 ods.2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne

vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z cit. ust. vyplýva, že súd prvého stupňa je povinný v odôvodnení uviesť, ktoré skutočnosti (skutkové zistenia) boli dokazovaním, zhodnými tvrdeniami účastníkov alebo iným zák. predpísaným spôsobom - podľa jeho názoru - preukázané a ktoré nie, príp. tiež, ktoré z nich sú pre rozhodnutie veci bezvýznamné. Pri každej jednotlivej, preukázanej i nepreukázanej, skutočnosti (skutkovom zistení) musí stručne a jasne uviesť, ako k tomuto záveru dospel, teda z akých dôkazov - podľa jeho názoru - záver vyplýva, ako tieto dôkazy podľa § 132-§ 135 O. s. p. hodnotil, a to najmä vtedy, ak šlo o dôkazy protichodné, a prečo nevyhoveli všetkým návrhom účastníkov na vykonanie dôkazov, pričom svoj výklad musí prispôbiť konkrétnym okolnostiam prejednávanej veci, najmä rozsahu dokazovania, zložitosti zisťovania skutkového stavu veci, množstvu návrhov účastníkov na vykonanie dôkazov a p. a uviesť ho tak, aby jeho závery o rozhodujúcich skutočnostiach (skutkových zisteniach) neboli pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov nepreskúmateľné. Jednotlivé preukázané skutočnosti (skutkové zistenia) je potrebné premietnuť do záverov o skutkovom stave veci (do tzv. skutkovej vety), ktorý stručne a výstižne vyjadruje skutkový stav veci (§ 153 ods.1 O. s. p.) a ktorý je rozhodujúci pre právne posúdenie. Posúdením veci po právnej stránke treba pritom rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá.

Ústavný súd Slovenskej republiky už viackrát judikoval, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces (konanie) podľa Čl.46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky (uverejnenej pod č.460/92 Zb., v znení neskorších ústavných zákonov), Čl.36 ods.1 Listiny základných práv a slobôd (úst.zák.č.23/91 Zb.) a Čl.6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejneného oznámením č.209/92 Zb. a č.102/99 Z. z.) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Pre účastníka konania, v ktorom bolo vydané nepreskúmateľné rozhodnutie to znamená odňatie jeho možnosti konať pred súdom, lebo mu neumožňuje - ak s rozhodnutím nie je spokojný - efektívne využitie jeho procesného práva na napadnutie rozhodnutia súdu odvolaním (§ 201 prvá veta O. s. p.), t. j. aby mohol odvolanie odôvodniť z hľadiska § 205 ods.1,2 O. s. p., lebo ak rozhodnutie neobsahuje žiadne dôvody, resp. obsahuje iba nedostatočné dôvody, v takom prípade účastník konania objektívne nemá ani možnosť posúdiť správnosť, resp. nesprávnosť rozhodnutia (postupu súdu) a teda ani sa kvalifikovane rozhodnúť, ktorým odvolacím dôvodom má odvolanie odôvodniť, aby bol v odvolacom konaní úspešný. Preto ak je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, lebo neobsahuje žiadne dôvody alebo obsahuje iba nedostatočné dôvody, prichádza do úvahy len zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nie je potrebné skúmať existenciu aj prípadných ďalších uplatnených odvolacích dôvodov.

Rozsudok v napadnutej časti nezodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z § 157 ods.2 O. s. p. a zásadám súdnej praxe, preto je nepreskúmateľný a tak musel byť zrušený a vec musela byť vrátená súdu na ďalšie konanie.

Súd v odôvodnení napadnutého rozsudku neuviedol, z akej definície dobrých mravov vychádzal a bližšie nevysvetlil, na základe čoho dospel k záveru, že bude v súlade s dobrými mravmi, podľa § 3 O. z., zaviazat' žalovaného len na polovicu požičanej sumy.

V ďalšom konaní preto súd opätovne vo veci rozhodne, pričom sa vyrovná aj so všetkými tvrdeniami v odvolaní, a rozhodnutie odôvodní tak, aby bolo preskúmateľné.

V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods.3 O. s. p.).

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.